

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра спортивно-педагогічних дисциплін**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СПОРТИВНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ
У СУЧАСНИХ КОМАНДНИХ ВИДАХ СПОРТУ**

Освітня програма Фізична культура і спорт
другий (магістерський) рівень
Спеціальність А7 Фізична культура і спорт
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні
кафедри спортивно-педагогічних дисциплін Протокол № 7
від «30» грудня 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Спортивно-педагогічне вдосконалення у сучасних командних видах спорту
Викладач (і)	Маланюк Любомир Богданович кандидат наук з фізичного виховання і спорту
Контактний телефон викладача	+380501399419
Е-mail викладача	liubomyr.malaniuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації здійснюються згідно розкладу, який затверджується на кафедрі спортивно-педагогічних дисциплін на початку семестру. Асинхронна комунікація здійснюється впродовж усього періоду вивчення дисципліни, в межах робочого часу на www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Спортивно-педагогічне вдосконалення у сучасних командних видах спорту» спрямована на формування у студентів-магістрів глибоких знань та практичних навичок у сфері підготовки спортсменів, тренерської діяльності, а також розвитку педагогічних методів для покращення результатів у командних видах спорту.

У процесі вивчення дисципліни студенти ознайомлюються з основними аспектами спортивної педагогіки, вивчають сучасні підходи до тренувального процесу, розробку індивідуальних і командних програм підготовки, а також методи моніторингу і оцінки прогресу спортсменів. Особлива увага приділяється питанням мотивації, психолого-педагогічним аспектам взаємодії тренера та спортсменів, а також розвитку командної взаємодії.

Курс включає теоретичні та практичні заняття, а також аналіз успішних прикладів з історії командних видів спорту. Студенти будуть мати можливість застосувати набуті знання в реальних умовах тренувального процесу та удосконалити свої педагогічні навички.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

1. Освоїти основи спортивної педагогіки та психології.
2. Вивчити методи та технології тренувального процесу в командних видах спорту.
3. Оволодіти техніками моніторингу та оцінки спортивних результатів.
4. Розвинути навички педагогічного управління командною діяльністю.

Дисципліна є важливою складовою підготовки фахівців з фізичної культури та спорту, тренерів та педагогів, які працюють у командних видах спорту, та сприяє їхній професійній підготовці на високому рівні.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

формування у студентів знання про історію і розвиток сучасних командних видів спорту, правила гри, оволодіння технічними прийомами та тактичними діями гри, шляхи удосконалення техніко-тактичної підготовки у сучасних видах спорту; набуття необхідних знань, умінь і навичок для самостійної педагогічної й організаційної роботи в різних ланках спортивної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання	
Компетентності	
ІК. Інтегральні компетентності: Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури та спорту	
Загальні компетентності ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. СК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.	
Програмні результати навчання	
ПРН2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби	
ПРН4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	А7 Фізична культура і спорт	1	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість год.		
	лекції	практичні	сам. роб
Тема 1. Історичні аспекти виникнення та розвитку сучасних командних видів спорту (на прикладі баскетболу 3x3 (стритбол), нетбол, корфбол) у світі та Україні.	2	2	8
Тема 2. Основні положення сучасної системи спортивного тренування. Засоби та методи спортивного тренування у сучасних командних видах спорту.	2	2	16
Тема 3. Обладнання та екіпіровка спортсменів сучасних командних видів спорту.	2	2	16

Тема 4. Психологічна підготовка спортсменів. Роль тренера у психологічній підготовці спортсменів на прикладі сучасних командних видів спорту.	2	2	8
Тема 5. Методика навчання техніки гри баскетбол 3х3, нетбол, корфбол.	2	2	
Тема 6. Тактична підготовка у баскетболі 3х3, нетболі, корфболі.	2	2	
Тема 7. Змагальна діяльність у системі спортивної підготовки спортсменів сучасних командних видів спорту.		4	
Тема 8. Засоби відновлення спортивної працездатності.		2	12
Всього	12	18	60

6. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни		
Види навчальної роботи		Максимальна кількість балів
Практичні навички	Робота на парах	50
Теоретичні знання	Тестування, усна відповідь	20
Самостійна робота	Індивідуальні завдання, КСР	30
Максимальна к-сть балів		100

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навч. роботи	Графік навчального процесу								ІЗ	Разом	
	Номер практичного заняття										
	1	2-3	4	5-6	7	8	9	КСР			
Т	100		100		100		100			10	
УВ	100	100	100	100	100	100	100			10	
ПН	100	100	100	100	100	100	100			50	
СР								100	100	30	
Разом											100

Примітка. Позначено:

Т – тестовий контроль знань;

УВ – усна відповідь;

ПН – практичні навички;

СР – самостійна робота;

КСР - контроль самостійної роботи.

Оцінювання відповідей студентів на практичних і семінарських заняттях відбувається за **100 бальною шкалою**.

Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за практичні навички (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,5, відповідно максимальний бал за **практичні навички** може скласти **50 балів**), отриманих балів за **самостійну роботу** (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,3, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти **30 балів**), оцінки за **теоретичні знання** (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал може скласти **20 балів**).

Теоретичні знання студентів оцінюються шляхом тестування та їх усної відповіді на заняттях.

Максимальна кількість балів за даний вид робіт становить – **20 балів**.

Тестовий контроль рівня знань студентів проводиться під час кожного практичного заняття і реалізується в системі дистанційного навчання або на паперових носіях.

Максимальна кількість балів, набрана під час тестового контролю на кожному практичному занятті, становить 100 (виставляється згідно % правильних відповідей).

Проходження всіх тестових завдань є обов'язковим для кожного студента.

На кожному занятті студент може отримати оцінку за **усну відповідь** (УВ), участь у дискусії, розв'язування ситуаційних задач тощо. Максимально можлива кількість балів під час кожного заняття – 100.

Під час **практичних занять** студенти виконують практичні роботи з метою оволодіння практичними навиками (ПН). За кожним тематичним модулем передбачено виставлення оцінки за практичні навика. Оцінка виставляється за результатами виконання практичних видів робіт. Виконання всіх видів практичних робіт і здача супровідної документації є обов'язковою для усіх студентів. Максимально можлива кількість балів, яку може отримати студент за **практичні навика** становить **50 балів**.

Оцінка **самостійної роботи студентів** здійснюється шляхом тестування **КСР** та виконання **індивідуальних завдань**. Максимальна кількість балів за даний вид робіт становить – **30 балів**.

Індивідуальне завдання (ІЗ) є обов'язковим для виконання кожним студентом. Реалізується виконання індивідуального завдання шляхом підготовки та оприлюднення презентації-доповіді згідно обраної тематики.

Тематика для індивідуальних завдань є розроблена у відповідності до актуальних питань галузі та згідно програмного матеріалу курсу.

Можливе формулювання індивідуальної теми за межами пропонованої тематики з урахуванням бажання студентів, їх існуючих вмій, навиків та уподобань, імовірного майбутнього працевлаштування, а також спортивної спеціалізації. Відбувається це за результатами індивідуальної співбесіди.

Максимально можлива кількість балів за індивідуальне завдання -100.

Індивідуальні завдання оприлюднюються у вигляді доповіді - презентації на відповідному практичному занятті згідно встановлених дат і термінів. Якщо індивідуальне завдання не було представлено вчасно без поважної причини, отримати максимальну кількість балів неможливо.

Контроль самостійної роботи (КСР) відбувається згідно затвердженого університетом графіка навчального процесу за розкладом.

Для цього студент має самостійно опрацювати програмові питання у відповідності до теми.

З темами, які виносяться на контроль самостійної роботи, студент знайомиться на початку семестру. У методичних рекомендаціях до контролю самостійної роботи вказується тема (и), перелік програмових питань, які студент має опанувати, літературні джерела для опрацювання та інші матеріали за необхідності.

Контроль самостійної роботи реалізується шляхом проходження тестування на платформі дистанційного навчання або на паперових носіях.

Максимально можлива кількість балів, яку студент може набрати під час тестового контролю самостійної роботи – 100.

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

90-100 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

80-89 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

70-79 балів - Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, допускаючи незначні помилки.

60-69 балів - Студент володіє навчальним матеріалом поверхово; ознайомлений з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді плутає поняття, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість; планує та виконує частину завдань з допомогою викладача.

50-69 балів – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані

частково; під час відповіді допускаються суттєві помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

Менше 50 балів – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на низці положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Наказ 255 від 31.03.2025 про внесення змін до складу Комісії з питань етики і академічної доброчесності ➤ Наказ 1099 від 31.12.24р. Про зміну в складі Комісії з етики та академічної доброчесності ➤ Наказ №529 від 27.09.2022 р. “Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету” ➤ Наказ №530 від 27.09.2022 р. “Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника” ➤ Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. ➤ Наказ 1093 про створення комісії ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності” ➤ Корисні посилання ➤ Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти: https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/ ➤ Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти https://academiq.org.ua/ ➤ Закон України “Про запобігання корупції”- https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18 ➤ Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про запобігання корупції” щодо викривачів корупції» – https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/198-IX ➤ Викривачі корупції (відповіді на поширені запитання на сайті Національного агентства з питань запобігання корупції) – https://nazk.gov.ua/uk/departament-organizatsiyi-roboty-iz-zapobigannya-ta-
--------------------------	---

	<p>vyvavlennya-koruptsiyi/metodychni-rekomendatsiyi/</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Вебінари “Академічна доброчесність” –https://academiq.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochesnist/ ➤ Інформаційні бюлетені “Академічна доброчесність Infobulletin” в межах проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP) – https://academiq.org.ua/novyiny/informatsiini-bulleteni/ <p>Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatsu/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.):</p> <p>Пропуски семінарських, практичних, лабораторних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття, щоб бути допущеним до здачі екзамену.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (наказ ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309) – стор. 7.</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, регламентується у відповідності до «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти»</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14</p> <p>«Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» – ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 24 листопада 2022 р. № 672) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

8. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми), антропометр, каліпер, медична вага, сантиметрова стрічка, крокомір, тонометр, динамометри (кистьовий, становий).
-----------------------------------	--

Рекомендована література
Основна

1. Ананьєв Б. Г. Психологія діяльності спортсмена : навчальний посібник. Київ : Олімпійська література, 2011. 264 с.
2. Бондарчук В. С. Теорія і методика спортивної підготовки : підручник. Київ : Знання, 2015. 336 с.
3. Булгакова Н. Ж. Педагогіка спорту в командних видах : навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2014. 280 с.
4. Волков Л. В. Теорія спортивного тренування : підручник. Київ : Олімпійська література, 2012. 352 с.
5. Горбачов С. В. Спортивно-педагогічне вдосконалення спортсменів : навчальний посібник. Харків : ХДАФК, 2017. 240 с.
6. Гриневич І. В. Сучасні командні види спорту у фізичному вихованні : навчально-методичний посібник. Тернопіль : Освіта, 2016. 220 с.
7. Дем'яненко В. В. Професійна підготовка тренера-викладача : навчальний посібник. Київ : Літера ЛТД, 2013. 300 с.
8. Журба В. А. Методика навчання і тренування в ігрових видах спорту : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2012. 256 с.
9. Іванов Ю. П. Інноваційні педагогічні технології у спорті : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 240 с.
10. Карпенко В. І. Техніко-тактична підготовка у командних видах спорту : навчальний посібник. Дніпро : Інновація, 2019. 196 с.
11. Климова Н. С. Психолого-педагогічні основи спортивної майстерності : навчальний посібник. Харків : Основа, 2011. 200 с.
12. Ковальчук Л. В. Організація тренувального процесу в командних видах спорту : навчальний посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 210 с.
13. Костюкевич В. М. Управління підготовкою спортсменів високої кваліфікації : монографія. Вінниця : Планер, 2014. 320 с.
14. Крилов В. П. Тактична підготовка в спортивних іграх : навчальний посібник. Київ : Олімпійська література, 2010. 224 с.
15. Ляшенко О. М. Компетентнісний підхід у підготовці фахівців фізичної культури і спорту : навчальний посібник Київ : Генеза, 2017. 208 с.
16. Мельник С. М. Модельовання змагальної діяльності у командних видах спорту : навчальний посібник. Львів : ЛДУФК, 2018. 180 с.
17. Нікітіна Л. І. Педагогіка і психологія спорту : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2012. 288 с.
18. Олійник П. Д. Інноваційні методи підготовки спортсменів : навчальний посібник. Київ : НУФВСУ, 2019. 220 с.
19. Платонов В. М. Система підготовки спортсменів у олімпійському спорті : підручник. Київ : Олімпійська література, 2015. 808 с.
20. Руденко М. П. Контроль і аналіз змагальної діяльності у командних видах спорту : навчальний посібник. Харків : ХДАФК, 2017. 192 с.
21. Савченко А. І. Сучасні педагогічні технології у фізичному вихованні та спорті : навчальний посібник. Київ : Генеза, 2016. 240 с.
22. Ткаченко Ю. І. Професійна майстерність тренера у командних видах спорту : навчальний посібник. Суми : СумДПУ, 2015. 198 с.
23. Федорчук О. В. Практикум зі спортивно-педагогічного вдосконалення : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Плай, 2019. 160 с.
24. Щербак В. М. Моніторинг підготовленості спортсменів : навчальний посібник. Київ : НУФВСУ, 2016. 208 с.

Додаткова

25. Лисенко К., Яців Я., Пітин М., Синиця А., Маланюк Л., Римик Р. Короткострокові цілі в розвитку ігрових видах спорту в Івано-Франківській області /Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова Випуск 4(163), 2023 р. <http://surl.li/gnvlk>
26. Лисейко К., Яців Я. М., Пітин М. П., Синиця А. В., П'ятничук Г. О., Маланюк Л. Б. Проблеми та перспективи розвитку ігрових видів спорту в Івано-Франківській області. Фізичне виховання та спорт. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. No 1. 154 с. С. 111 <http://surl.li/hrvut>
27. Coaching Team Sports. Champaign : Human Kinetics, 2018. 320 p.